

Oponentský posudek na bakalářskou práci Lenky Jansové Porovnání vývoje rozvodovosti v České republice a na Slovensku po roce 1993

Předkládaná bakalářská práce se zabývá aktuální problematikou vývoje rozvodovosti v České a Slovenské republice se snahou najít podobnosti a odlišnosti v rozvodovém chování obou srovnávaných populací. Práce má rozsah 40 stran, text je doplněn 13 grafy (seznam není uveden) a 3 tabulkami. V závěru práce je uveden seznam použité literatury (29 titulů), internetových zdrojů a pramenů dat.

V úvodu autorka zdůvodňuje výběr tématu své práce, její časové vymezení a částečně informuje o struktuře práce, která je detailněji uvedena v podkapitole 1.1. Druhá kapitola v rozsahu 2 stran je věnována zdrojům dat a možnostem hodnocení procesu rozvodovosti. Autorka vychází ze základních zdrojů statistických dat (Pohyb obyvatelstva, Demografická ročenka) a výčet použitých ukazatelů odpovídá obvykle uváděným základním ukazatelům v učebnicích demografie.

Třetí kapitola hodnotí vývoj rozvodovosti a informuje o vývoji rozvodové legislativy od vzniku Československa do roku 1993. Snaha autorky informovat o situaci před rokem 1993 je zřejmá a jistě i vhodná, ale zvolená struktura práce nepůsobí dobře. Přehledu rozvodové legislativy by bylo vhodnější věnovat samostatnou kapitolu (legislativa po roce 1993 pokračuje v kapitole 5.1. "Podmínky srovnání") a vývoj rozvodovosti v příslušných obdobích analyzovat a komentovat v další samostatné kapitole. Z technických připomínek k této části: zdroj uváděný pod obr. 2 na str. 14 je nejen chybně citován (1993 – 2008, ne 1993 – 2000), ale na uváděných stránkách (47-63) této publikace je analyzován vývoj porodnosti, ne rozvodovosti. Navíc v této podobě není zdroj v seznamu literatury uveden.

Mezi třetí a pátou kapitolu je vložena kapitola věnovaná vybraným faktorům ovlivňujícím úroveň rozvodovosti, nazvaná „Teoretická východiska“. Autorka zmiňuje vývoj postavení žen ve společnosti, změny sňatkového chování, případnou sociální dědičnost rozvodového chování a vliv religiozity na stabilitu manželských svazků. Tato kapitola je poměrně obsáhlá, autorka uvádí názory řady autorů (a řádně cituje), výsledky výzkumů a informuje o případných příslušných teoriích. Postrádám však alespoň náznak vlastního názoru autorky k jistě složitým a nejednoznačným otázkám.

Poslední pátá kapitola je věnována vlastní studované problematice, tj. srovnání vývoje rozvodovosti v ČR a SR po roce 1993. V úvodu této kapitoly (5.1) autorka pokračuje v informaci o rozvodové legislativě po roce 1993 a uvádí i metodické poznámky, které by bylo vhodnější dát do druhé kapitoly, věnované metodám analýzy a zdrojům dat. K analýze a srovnání situace v ČR a SR autorka použila obvyklé ukazatele rozvodovosti, uváděné v úvodní metodické části. Srozumitelný text je doplněn řadou přehledných grafů, které vhodně doplňují uváděné informace. Pouze u obr. 12 není uvedena legenda.

V závěrečném shrnutí autorka hodnotí trendy vývoje rozvodovosti a zmiňuje hlavní faktory změn v rozvodovém chování v obou sledovaných státech. Částečně vychází z výsledků své analýzy, ale opět zmiňuje a cituje názory jiných autorů (což obvykle patří do diskuze s literaturou).

Zmíněné kritické poznámky se týkají především struktury práce, případně drobných technických nedostatků. Je však třeba zdůraznit, že autorka projevila schopnost orientace v příslušné literatuře, pramenných dílech a na úrovni bakalářské práce zvolila i vhodné metody analýzy. Předkládaná práce odpovídá požadavkům kladeným na bakalářskou práci a doporučuji ji přijmout k obhajobě.

RNDr. Květa Kalibová, CSc.
31.8.2012

